
MONOGRAFIE PRAWNICZE

SKUTKI PRAWNE
UDZIELENIA ABSOLUTORIUM
DLA CZŁONKÓW ZARZĄDU
SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ
ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

MARCIN ŚLEDZIKOWSKI

Wydawnictwo C.H.Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

MARCIN ŚLEDZIKOWSKI • SKUTKI PRAWNE UDZIELENIA ABSOLUTORIUM
DLA CZŁONKÓW ZARZĄDU SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ
ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

Piotr Zacharczuk

**OBSZARY SPECJALNE W POLSKIM MATERIALNYM PRAWIE
ADMINISTRACYJNYM**

Krzysztof Horubski

**ADMINISTRACYJNOPRAWNE INSTRUMENTY REALIZACJI
ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO**

Szymon Słotwiński

**STATUS PRAWNY ENERGII ELEKTRYCZNEJ JAKO
WYZNACZNIK STOSUNKÓW UMOWNYCH W POLSKIM
PRAWIE PRYWATNYM**

Marcin Kiełbasa

**PRAWA SOCJALNE W UNII EUROPEJSKIEJ A GRANICE
SWOBÓD RYNKU WEWNĘTRZNEGO**

Michał Bernaczyk

**„DOKUMENT WEWNĘTRZNY” JAKO OGRANICZENIE
KONSTYTUCYJNEGO PRAWA DO INFORMACJI.
ROZSTRZYGANIE KOLIZJI W TEORII I PRAKTYCE PRAWA**

Krzysztof Drozdowicz

**DOCHODZENIE ROSZCZEŃ O NAKAZANIE OPUBLIKOWANIA
SPROSTOWANIA PRASOWEGO**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

SKUTKI PRAWNE
UDZIELENIA ABSOLUTORIUM
DLA CZŁONKÓW ZARZĄDU
SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ
ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

MARCIN ŚLEDZIKOWSKI

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2018

Wydawca: Natalia Adamczyk

Recenzja naukowa: prof. UŚ dr hab. Piotr Pinior

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2018**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-812-8425-7

ISBN e-book 978-83-812-8426-4

*Drogim Rodzicom
oraz kochanej Marcie*

Spis treści

Przedmowa	XI
Wykaz skrótów	XIII
Wykaz orzecznictwa	XVII
Wykaz literatury	XXI
Wstęp	XXXIII
Rozdział 1. Zagadnienia ogólne	1
§ 1. Pojęcie absolutorium	1
I. Uwagi ogólne	1
II. Pokwitowanie na gruncie Kodeksu handlowego	7
III. Pojęcie absolutorium na gruncie przepisów Kodeksu spółek handlowych	8
§ 2. Nadzór właścicielski a absolutorium	12
I. Uwagi ogólne	12
II. Pojęcie nadzoru na gruncie przepisów Kodeksu spółek handlowych	13
III. Zasady <i>corporate governance</i> a nadzór wspólników w spółce z o.o.	17
IV. Absolutorium jako instrument nadzoru personalnego wspólników	20
§ 3. Podsumowanie	21
Rozdział 2. Konstrukcja uchwały absolutoryjnej	23
§ 1. Uwagi ogólne	23
§ 2. Absolutorium – założenia konstrukcyjne	27
I. Możliwość udzielenia absolutorium częściowego	27
II. Absolutorium jako uchwała o charakterze indywidualnym	29
III. Uchwała o nieudzieleniu absolutorium – uchwała negatywna .	32
1. Uwagi ogólne	32
2. Argumenty za odrzuceniem koncepcji negatywnej uchwały absolutoryjnej	39
3. Opowiedzenie się za koncepcją negatywnych uchwał absolutoryjnych	40
IV. Absolutorium jako akt uznaniowy	43
V. Zmiana uchwały absolutoryjnej	46

VI. Nieistnienie uchwały w przedmiocie udzielenia absolutorium	49
§ 3. Głosowanie nad absolutorium – kwestie szczegółowe	54
I. Uwagi ogólne	54
II. Protokołowanie uchwał absolutoryjnych	59
§ 4. Podsumowanie	60
Rozdział 3. Absolutorium – zakres przedmiotowy i podmiotowy	63
§ 1. Uwagi ogólne	63
§ 2. Charakter więzi łączącej funkcjonariusza ze spółką	64
§ 3. Absolutorium – zakres przedmiotowy	66
I. Prawidłowe prowadzenie spraw spółki	66
II. Reprezentacja spółki	74
III. Ograniczenie kompetencji członków zarządu	77
IV. Charakter wiążących poleceń wspólników	85
V. Absolutorium a przekroczenie tzw. dopuszczalnego ryzyka gospodarczego	93
VI. Związek absolutorium z dokumentami przedstawianymi na zwyczajnym zgromadzeniu wspólników – aspekt ekonomiczny działalności członków zarządu	98
VII. Aspekty pozaprawne	101
§ 4. Absolutorium – zakres podmiotowy	103
I. Uwagi ogólne	103
II. Prawo do uzyskania absolutorium – zastosowanie art. 189 KPC	104
III. Absolutorium a byli funkcjonariusze spółki	108
§ 5. Absolutorium a dobra osobiste członka zarządu	113
§ 6. Podsumowanie	118
Rozdział 4. Charakter prawny absolutorium i jego znaczenie	121
§ 1. Uwagi ogólne	121
§ 2. Przegląd stanowisk doktryny	121
§ 3. Analiza charakteru prawnego absolutorium	129
§ 4. Wpływ udzielenia absolutorium na odpowiedzialność członków zarządu spółki	140
I. Uwagi ogólne	140
II. Uzyskanie absolutorium a wyłączenie odpowiedzialności z art. 293 KSH	144
§ 5. Wyłączenie możliwości powołania się na udzielenie absolutorium ..	147
I. Uwagi ogólne	147
II. Zawyżenie wartości aportu	148
III. Otrzymanie przez wspólników wypłat wbrew przepisom prawa lub postanowieniom umowy spółki	150
IV. <i>Actio pro socio</i> oraz ogłoszenie upadłości	151

§ 6. Wpływ absolutorium na inne stosunki prawne łączące zarządcę ze spółką	153
I. Uwagi ogólne	153
II. Odmowa udzielenia absolutorium a stosunek cywilnoprawny	154
III. Relacja absolutorium do stosunku pracy	156
§ 7. Charakter prawny absolutorium – uwagi <i>de lege lata</i> i <i>de lege ferenda</i> (zamiast podsumowania)	158
Rozdział 5. Możliwość zaskarżenia uchwały absolutoryjnej	163
§ 1. Uwagi ogólne	163
§ 2. Podmioty legitymowane czynnie do wytoczenia powództwa w przedmiocie uchylecia oraz stwierdzenia nieważności uchwały absolutoryjnej	165
I. Uwagi ogólne	165
II. Ograniczony krąg podmiotów uprawnionych do wystąpienia z powództwem o uchylene lub stwierdzenie nieważności uchwały absolutoryjnej	167
III. Organy spółki (zarząd, rada nadzorcza, komisja rewizyjna)	169
1. Uwagi ogólne	169
2. Organy działające w sposób kolegialny	170
3. Poszczególni członkowie organów i legitymacja byłego członka zarządu	172
4. Wspólnik spółki	183
5. Inne podmioty legitymowane do zaskarżenia uchwały absolutoryjnej	185
§ 3. Możliwość wystąpienia z powództwem o stwierdzenie nieważności uchwały absolutoryjnej	187
§ 4. Uchylene uchwały absolutoryjnej	190
§ 5. Zaskarzenie negatywnej uchwały absolutoryjnej	195
§ 6. Podstawy wadliwości uchwał absolutoryjnych wskazane w orzecznictwie	198
§ 7. Zaskarzenie uchwały absolutoryjnej naruszającej dobra osobiste	200
§ 8. Podsumowanie	204
Zakończenie	207
Indeks rzeczowy	213

Przedmowa

Przedłożona Czytelnikom monografia stanowi opracowanie rozprawy doktorskiej, którą 19.10.2017 r. obroniłem na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Jako praktyk, rozwijający swoje zainteresowania naukowe podczas studiów doktoranckich poszukiwałem właściwej i użytecznej płaszczyzny badawczej. W tym zakresie, moim zdaniem, nauka nie powinna być oderwana od praktyki i odwrotnie. Szczególny wpływ na moją ścieżkę rozwoju wywarli członkowie Katedry Prawa Handlowego na Uniwersytecie Wrocławskim, a w szczególności mój promotor prof. R. Stefanicki, któremu dziękuję za cierpliwość, czas i trud poświęcony mi podczas kolejnych seminariów doktoranckich. To na jednym z nich, wykształciła się idea i pomysł prowadzenia badań naukowych nad instytucją absolutorium. Co więcej, z głosów podnoszonych przez przedsiębiorców, wydawałoby się, że traktują oni komentowaną instytucję instrumentalnie, zwracając uwagę na jej czysto wewnętrzny charakter. Analiza konstrukcji absolutorium była nie lada wyzwaniem, po pierwsze, komentatorzy nie poświęcali jej do tej pory większej uwagi, a po drugie, Kodeks spółek handlowych w odniesieniu do spółki z o.o. wymienia absolutorium jedynie w kilku regulacjach. Stąd też mam nadzieję, że przygotowana monografia, będzie stanowiła chociażby mały wkład w tak prężnie rozwijającą się w Polsce dziedzinę, jaką jest prawo handlowe.

Z uwagi na ogrom pracy, którą włożyłem w przygotowanie rozprawy doktorskiej, oraz wydanie przedłożonej monografii, szczególnie chciałbym podziękować mojej Narzeczonej *Marcie* oraz rodzicom *Marioli* i *Tomaszowi*, za wyrozumiałość, możliwość realizowania naukowych pasji oraz wsparcie na każdym etapie rozwoju. Nie ukrywam również, że niniejsze opracowanie nie powstałoby, bez pomocy Kancelarii Prawnej Schampera, Dubis, Zajac i Wspólnicy sp. k. z Wrocławia, gdzie stawiałem swoje pierwsze kroki na drodze prawniczej oraz miałem zapewnioną możliwość nauki od najlepszych w swoim fachu.

Marcin Śledzikowski

Wrocław, marzec 2018 r.

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

AktG	Aktiengesetz z 6.9.1965 r., niemiecka ustawa o spółce akcyjnej (BGBl. I, s. 1089)
FinPubU	ustawa z 27.8.2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
KH	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.6.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. z 1934 r. Nr 57, poz. 502)
KK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2204 ze zm.)
KP	ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 108 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 155 ze zm.)
KRO	ustawa z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 682)
KSCU	ustawa z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 300 ze zm.)
KSH	ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1577 ze zm.)
OchrKonkurU	ustawa z 16.2.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 229 ze zm.)
PrSpółdz	ustawa z 16.9.1982 r. – Prawo spółdzielcze (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1560 ze zm.)
RachunkU	ustawa z 29.9.1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.)
RegIzbObrachU	ustawa z 7.10.1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 561)
SamGminU	ustawa z 8.3.1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1875 ze zm.)

SamPowiatU	ustawa z 5.6.1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1868 ze zm.)
SamWojU	ustawa z 5.6.1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2096 ze zm.)
SNU	ustawa z 23.11.2002 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1254 ze zm.)

2. Publikatory i czasopisma

Biul. SN	Biuletyn Sądu Najwyższego
Dz.U.	Dziennik Ustaw
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
KZS	Krakowskie Zeszyty Sądowe
MoP	Monitor Prawniczy
MPH	Monitor Prawa Handlowego
NP	Nowe Prawo
OSA	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSAB	Orzecznictwo Sądu Apellacji Białostockiej
OSNAPIUS	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNC-ZD	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna. Zbiór Dodatkowy
OSNCP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna, Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSNP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy
OSNwSK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach karnych
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPiKA	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK-A	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
OwSG	Orzecznictwo w Sprawach Gospodarczych
PiP	Państwo i Prawo
PPC	Polski Proces Cywilny
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
Pal	Palestra
Pr. Gosp.	Prawo Gospodarcze
Pr. Pr.	Prawo Pracy

Wykaz skrótów

Pr. Sp.	Prawo Spółek
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
Prz. Sejm.	Przeгляд Sejmowy
PS	Przeгляд Sądowy
PUC	Przeгляд Ustawodawstwa Cywilnego
Rej.	Rejent
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
Rzeczp.	Rzeczpospolita
TPP	Transformacje Prawa Prywatnego
Zb. O.	Zbiór Orzecznictwa

3. Organy i instytucje

NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
SR	Sąd Rejonowy
TK	Trybunał Konstytucyjny
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny

4. Inne skróty

art.	artykuł
KRS	Krajowy Rejestr Sądowy
niepubl.	niepublikowany
pkt	punkt
poz.	pozycja
ust.	ustęp
ze zm.	ze zmianami

Wykaz orzecnictwa

1. Trybunał Konstytucyjny

Wyr. TK z 21.6.2005 r., P 25/02, Legalis.

Wyr. TK z 24.10.2007 r., SK 7/06, OTK-A 2007, Nr 9, poz. 108.

Wyr. TK z 2.6.2009 r., SK 31/08, Legalis.

2. Sąd Najwyższy

2.1. Uchwały

Uchw. SN z 4.4.1990 r., III CZP 7/90, OSNC 1990, Nr 10–11, poz. 135.

Uchw. SN z 29.12.1994 r., III CZP 162/94, OSNC 1995, Nr 4, poz. 60.

Uchw. SN z 24.10.1996 r., III CZP 112/96, Legalis.

Uchw. SN z 14.10.2004 r., III CZP 37/04, OSNC 2005, Nr 3, poz. 42.

Uchw. SN z 9.2.2005 r., III CZP 82/04, Legalis.

Uchw. SN z 20.7.2005 r., I KZP 18/05, OSNKW 2005, Nr 9, poz. 74.

Uchw. SN(7) z 1.3.2007 r., III CZP 94/06, OSNC 2007, Nr 7–8, poz. 95.

Uchw. SN(7) z 14.9.2007 r., III CZP 31/07, Legalis.

Uchw. SN z 22.10.2009 r., III CZP 63/09, Legalis.

Uchw. SN(7) z 18.9.2013 r., III CZP 13/13, Legalis.

Uchw. SN z 10.3.2016 r., III CZP 1/16, Legalis.

2.2. Wyroki

Wyr. SN z 19.3.1955 r., I CO 8/55, OSN 1956, Nr 1, poz. 1.

Wyr. SN z 12.7.1968 r., I CR 252/68, OSN 1970, Nr 1, poz. 18.

Wyr. SN z 19.9.1968 r., II CR 291/68, OSN 1969, Nr 11, poz. 200.

Wyr. SN z 29.10.1971 r., II CR 455/71, OSNCP 1972, Nr 4, poz. 77.

Wyr. SN z 6.5.1974 r., I CR 56/74, Legalis.

Wyr. SN z 16.1.1976 r., II CR 692/75, OSN 1976, Nr 11, poz. 251.

Wyr. SN z 13.3.1984 r., I PRN 23/84, OSP 1985, z. 6, poz. 120.

Wyr. SN z 8.10.1987 r., II CR 269/87, Legalis.

Wyr. SN z 14.4.1992 r., I CRN 38/92, Legalis.

Wyr. SN z 14.7.1994 r., I CRN 75/94, Legalis.

Wyr. SN z 19.10.1995 r., III CRN 40/95, OSNC 1996, Nr 3, poz. 43.

Wyr. SN z 31.1.1997 r., II CKN 68/96, Legalis.

Wyr. SN z 8.5.1998 r., I CKN 664/97, Legalis.

Wyr. SN z 26.6.1998 r., III CKN 563/97, Legalis.

- Wyr. SN z 17.11.1998 r., I PKN 331/98, OSNAPiUS 1999, Nr 21, poz. 690.
Wyr. SN z 19.2.1999 r., I PKN 571/98, OSNAPiUS 2000, Nr 7, poz. 266.
Wyr. SN z 7.4.1999 r., I PKN 645/98, OSNAPiUS 2000, Nr 11, poz. 420.
Wyr. SN z 24.5.1999 r., II CKN 349/98, OSNC 1999, Nr 12, poz. 212.
Wyr. SN z 25.5.1999 r., I CKN 4/98, Legalis.
Wyr. SN z 13.10.1999 r., I PKN 304/99, OSNAPiUS 2001, Nr 4, poz. 118.
Wyr. SN z 26.1.2000 r., I PKN 482/99, Legalis.
Wyr. SN z 15.2.2000 r., I PKN 514/99, OSNAPiUS 2001, Nr 13, poz. 440.
Wyr. SN z 8.5.2000 r., V CKN 29/00, Legalis.
Wyr. SN z 10.5.2000 r., I PKN 641/99, OSNAPiUS 2001, Nr 20, poz. 618.
Wyr. SN z 18.4.2001 r., I PKN 370/00, OSNP 2003, Nr 3, poz. 65.
Wyr. SN z 19.4.2001 r., IV CKN 326/00, Legalis.
Wyr. SN z 27.6.2001 r., II CKN 898/00, Legalis.
Wyr. SN z 4.10.2001 r., I CKN 425/00, Legalis.
Wyr. SN z 11.1.2002 r., IV CKN 1903/00, Legalis.
Wyr. SN z 15.3.2002 r., II CKN 677/00, OTK-A Zb.Urz. 2005, Nr 6, poz. 65.
Wyr. SN z 26.3.2002 r., III CKN 989/00, Legalis.
Wyr. SN z 23.5.2002 r., IV CKN 107/00, Legalis.
Wyr. SN z 28.2.2003 r., V CK 308/02, OSN 2004, Nr 5, poz. 82.
Wyr. SN z 13.2.2004 r., II CK 438/02, Legalis.
Wyr. SN z 1.4.2004 r., II CK 129/03, Legalis.
Wyr. SN z 2.4.2004 r., IV KK 25/04, OSNwSK 2004, Nr 1, poz. 668.
Wyr. SN z 21.7.2004 r., V CK 21/04, OSNC 2005, Nr 7–8, poz. 137.
Wyr. SN z 23.9.2004 r., I PK 501/03, Legalis.
Wyr. SN z 27.10.2004 r., IV CK 116/04, OSNC 2005, Nr 11, poz. 190.
Wyr. SN z 25.11.2004 r., III CK 592/03, Legalis.
Wyr. SN z 2.12.2004 r., I PK 51/04, Legalis.
Wyr. SN z 21.1.2005 r., I CK 521/2004, Legalis.
Wyr. SN z 16.2.2005 r., III CK 296/04, Legalis.
Wyr. SN z 18.7.2005 r., V CK 104/05, Legalis.
Wyr. SN z 15.12.2005 r., II CSK 19/05, Legalis.
Wyr. SN z 7.2.2006 r., IV CSK 41/05, OSP 2006, Nr 9, poz. 108.
Wyr. SN z 9.2.2006 r., V CSK 128/05, Legalis.
Wyr. SN z 31.3.2006 r., IV CSK 46/05, Pr. Sp. 2007, Nr 2, s. 59.
Wyr. SN z 28.4.2006 r., V CSK 191/05, Legalis.
Wyr. SN z 8.9.2006 r., II CSK 92/06, Legalis.
Wyr. SN z 15.2.2007 r., II CSK 372/06, Legalis.
Wyr. SN z 19.2.2007 r., V CSK 350/07, Legalis.
Wyr. SN z 21.6.2007 r., IV CSK 88/07, Legalis.
Wyr. SN z 5.7.2007 r., II CSK 163/07, OSNC 2011, Nr 3, poz. 36.
Wyr. SN z 19.9.2007 r., II CSK 165/07, Legalis.
Wyr. SN z 24.9.2008 r., II CSK 118/08, Legalis.

Wyr. SN z 16.10.2008 r., III CSK 100/08, OSNC 2009, Nr 1, poz. 30.
Wyr. SN z 12.12.2008 r., II CSK 278/08, Legalis.
Wyr. SN z 30.1.2009 r., II CSK 355/08, Legalis.
Wyr. SN z 3.2.2009 r., I PK 142/08, Legalis.
Wyr. SN z 17.4.2009 r., II PK 273/08, Legalis.
Wyr. SN z 24.6.2009 r., I CSK 510/08, Legalis.
Wyr. SN z 23.7.2009 r., II PK 36/09, OSNP 2011, Nr 5–6, poz. 77.
Wyr. SN z 15.10.2009 r., I CSK 94/09, Legalis.
Wyr. SN z 5.11.2009 r., I CSK 158/09, OSNC 2010, Nr 4, poz. 63, s. 82.
Wyr. SN z 2.2.2010 r., II PK 184/09, OSNP 2011, Nr 13–14, poz. 180.
Wyr. SN z 17.6.2010 r., III CSK 290/0, Legalis.
Wyr. SN z 23.6.2010 r., II PK 374/09, Legalis.
Wyr. SN z 9.9.2010 r., I CSK 530/09, OSNC 2011, Nr 3, poz. 36.
Wyr. SN z 2.12.2010 r., I PK 27/08, Legalis.
Wyr. SN z 2.12.2010 r., II PK 134/10, Legalis.
Wyr. SN z 9.2.2012 r., III CSK 181/11, Legalis.
Wyr. SN z 10.2.2012 r. II CSK 350/11, Legalis.
Wyr. SN z 14.3.2012 r., II CSK 252/11, Legalis.
Wyr. SN z 4.7.2012 r., I CSK 635/11, Legalis.
Wyr. SN z 3.8.2012 r., I PK 61/12, Legalis.
Wyr. SN z 19.10.2012 r., V CSK 439/11, Legalis.
Wyr. SN z 19.9.2013 r., I CSK 727/12, Legalis.
Wyr. SN z 19.12.2013 r., II CSK 176/13, Legalis.
Wyr. SN z 4.3.2015 r., IV CSK 340/14, Legalis.
Wyr. SN z 3.6.2015 r., V CSK 592/14, Legalis.
Wyr. SN z 12.6.2015 r., II CSK 518/14, Legalis.
Wyr. SN z 24.6.2015 r., II CSK 554/14, Legalis.
Wyr. SN z 24.11.2016 r., II CSK 126/16, Legalis.

2.3. Postanowienia

Post. SN z 19.12.2003 r., III CK 319/03, Legalis.
Post. SN z 13.12.2007 r., II PK 219/07, Legalis.
Post. SN z 5.2.2010 r., III CZ 3/10, Legalis.

3. Sąd Apelacyjny

Wyr. SA w Krakowie z 12.3.1996 r., I ACr 87/96, Legalis.
Wyr. SA w Katowicach z 15.11.2000 r., I ACa 947/00, Pr. Gosp. 2001, Nr 10, s. 56.
Wyr. SA w Katowicach z 5.11.2004 r., I ACa 540/04, Legalis.
Wyr. SA w Białymstoku z 21.2.2006 r., I ACa 629/05, OSAB 2006, Nr 1, s. 3.
Wyr. SA w Warszawie z 20.9.2006 r., VI ACa 1374/05, Legalis.